

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 2. juni 2005

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om forældremyndighed og samvær, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love

(Udmøntning af kommunalreformen på det familieretlige område)

[familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed)]

1. Ændringsforslag

Familie- og forbrugerministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 24. februar 2005 og var til 1. behandling den 18. marts 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og familie- og forbrugerministeren sendte den 7. januar 2005 dette udkast til udvalget, jf. alm. del - bilag 267. Den 24. februar 2005 sendte ministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra medarbejderne ved Statsamtet Vejle. Justitsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 20 spørgsmål til familie- og forbrugerministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Nogle af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til vedtagelse med det stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti bemærker:

Lovforslaget er et led i den samlede strukturreform. S, RV og SF har i forbindelse med forhandlingerne om de enkelte lovforslag efter folketingsvalget taget til efterretning, at regeringspartierne

og Dansk Folkeparti ikke har ønsket at ændre på hovedkonstruktionen i reformen. S, RV og SF's holdning til bl.a. denne hovedkonstruktion fremgår af betækningsbidrag til L 65 (nedlæggelsesloven) hvortil der henvises.

Forslaget her skal ligeledes ses i sammenhæng med L 70 vedrørende etablering af regionale statsforvaltninger – hvortil der henvises.

S, RV og SF finder det helt rigtigt at få samlet det familieretlige område. Det vil være til gavn for borgerne at skabe en fælles indgang til myndighederne. Dermed sikres der samtidig i sagsbehandlingen af spørgsmålet om separation og skilsmisse samt forældremyndighed og samvær.

S, RV og SF er meget tilfredse med, at konfliktløsning og mægling nu indskrives i lov om forældremyndighed og samvær, som et obligatorisk tilbud fra statsforvaltningerne. Disse tiltag skulle gerne bidrage positivt til at hjælpe parterne til selv at finde løsninger, som tilgodeser ikke mindst barnet, men også gerne forældrenes ønsker. Og dermed være med til at dæmpe konfliktniveauet, til gavn for barnets trivsel.

S, RV og SF har lagt meget vægt på, at der vil være faguddannet personale nok til at indfri det udmærkede skridt om obligatorisk konfliktmægling, samt sikring af ressourcer til løbende efteruddannelse af personalet. Ligesom det har været afgørende at få sikret, at der vil være tilstrækkelig faguddannet børnesagkyndigt personale til rådighed til varetagelse af de børnesagkyndige undersøgelser m.v. Her kan henvises til svarene fra ministeren på spørgsmålene 6-8.

Tilsvarende har S, RV og SF været optaget af at sikre, at voldsramte kvinder kunne tilgodeses i forhold til deres sikkerhed ved at give mulighed for særlig hensyntagen under forhandlingerne. Her kan henvises til svaret på spørgsmål 14.

S, RV og SF er opmærksomme på, at det ikke nødvendigvis er ligeværdige parter, der møder frem til disse forhandlinger, hvorfor vi nøje vil følge udviklingen i forhold til at forslaget her medfører, at de beskikkede advokater spares bort.

S, RV og SF er meget optaget af, at denne nyskabelse med én indgang og at alle sager starter i statsforvaltningerne ikke kommer til at medføre en forlængelse af sagsbehandlingstiden, hvorfor vi med tilfredshed har noteret os ministerens tilsagn om at ville tilsende Retsudvalget en årlig redegørelse for udviklingen i sagsbehandlingstiden. Her kan henvises til svar på spørgsmål 13.

Forslaget her skal ses i sammenhæng med lovforslag L 70 om de regionale statsforvaltninger. S, RV og SF er meget bekymret for, at der sker en begrænsning i borgernes adgangsmuligheder. Med 5 statsforvaltninger samt et begrænset antal filialkontorer, vil der for rigtig mange borgere blive tale om en endog meget lang vej til disse kontorer. Dermed vil det for borgerne være så som så med fordelene ved kun at have en dør, hvis døren de skal anvende ligger måske 50-100 km. længere væk end nu. Dermed er vi meget langt fra indenrigsministerens ord om borgerne i centrum. S, RV og SF kan frygte, at det betyder, at det, der skulle være så godt med øget mægling, konfliktløsning, børnesagkyndig rådgivning m.v., bliver tabt. Derfor har S, RV og SF været meget optaget af, at der vil blive afsat tilstrækkelige midler til at kunne foretage disse samtaler, ved at statsforvaltningernes personale kan komme ud til borgerne. S, RV og SF havde gerne set, at der allerede på nuværende tidspunkt havde foreligget en klar tilkendegivelse fra ministeren om sikring af tilstrækkelige ressourcer, dette har desværre ikke kunne imødekommes. Her kan henvises til svarene på spørgsmålene 2, 3, og 12 samt 18 -20. Dette problem er også kraftigt tilkendegivet af medarbejdere fra de nuværende statsamter.

Tilsvarende deler S, RV og SF også bekymringen fra de nuværende medarbejdere i statsamterne for, at den kommende geografiske placering vil øge risikoen for tab af kvalificeret og stabilt personale. Flygter personalet hurtigere ud, end borgerne kan nå ind af svingdøren, vil det være til stor

skade for de borgere, der har stort hjælpebehov. Derfor er der et generelt behov for at udvise hensyntagen til personalet, set i forhold til de meget store forandringer. S, RV og SF vil derfor understrege de forslag, vi har stillet for at sikre medarbejderne ordentlige arbejdsbetingelser. Holdningen til de resultater, vi har opnået under forhandlingerne, og de ønsker S, RV og SF ikke fik imødekommet, fremgår af de respektive betækningsbidrag til L 67 (procedureloven). Der henvises hertil.

Afslutningsvis skal det fremhæves, at S, RV og SF er enige med regeringen i det rigtige i beslutningen om et enstrengt system, hvorfor vi også kan støtte lovforslaget. Men det skal samtidig pointeres, at det alene er regeringens ansvar at hele omstruktureringen - inklusiv indfasningen - kommer til at foregå på en for borgerne acceptabel måde. Ligesom regeringen alene har ansvaret for, at de økonomiske rammer er tilstede såvel i indfasningen, som på længere sigt.

Dansk Folkeparti bemærker, at lovforslaget er en udmøntning af kommunalreformen. Formålet med lovforslaget er at sikre borgerne én indgang til det offentlige. Der lægges op til at borgerne som udgangspunkt får det lettere, når der indtræffer den uheldige situation, at en familie går fra hinanden. Dansk Folkeparti lægger vægt, at der i lovforslaget tages hensyn til barnets ønsker og behov. Dansk Folkeparti finder ligeledes, at statsforvaltningens rolle i sager om forældremyndighed og samvær er positiv, forstået på den måde, at der lægges vægt på, at man som udgangspunkt skal forsøge at skabe enighed og undgå en eventuel retssag. Det er afgørende, at en skilsmisse er så skånsom som mulig, specielt når der er små børn med i forløbet.

Et *mindretal* i udvalget (EL) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil dog stemme for det stillede ændringsforslag.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut, og Fólkaflokkurinn var på tidspunktet for betækningsens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *familie- og forbrugerministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 3

1) Nr. 6 og 7 udgår.

[Konsekvensrettelse på grund af lovforslag nr. L 132]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en konsekvens af det forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces) (L 132), som justitsministeren fremsatte den 30. marts 2005, og som indeholder en samlet nyaffattelse af retsplejelovens regler om bl.a. fri proces og advokatbeskikkelse, herunder retsplejelovens § 449 om advokatbeskikkelse i sager om ægteskab og forældremyndighed.

Birthe Rønn Hornbech (V) Michael Aastrup Jensen (V) Karsten Nonbo (V) Søren Pind (V)
Peter Skaarup (DF) fmd. Kim Christiansen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Tom Behnke (KF)
Charlotte Dyremose (KF) Frode Sørensen (S) Lissa Mathiasen (S) Morten Bødskov (S)
Per Kaalund (S) Elisabeth Arnold (RV) Simon Emil Ammitzbøll (RV) Anne Baastrup (SF) nfm.
Line Barfod (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn höfðu ekki meðlimmer í udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 28**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringssvar og høringsnotat, fra familie- og forbrugerministeren
- 2 Teknisk gennemgang den 11/3-05 vedrørende L 28.
- 3 Teknisk gennemgang 11/3-05
- 4 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 5 Tidsplan som fastlagt på udvalgmøde den 31/3 05.
- 6 Notits vedr. præcisering af, hvilke forældremyndighedssager domstolene har adgang til at tage stilling til i samværsspørgsmål, fra familie- og forbrugerministeren
- 7 Om bemyndigelsesbestemmelser i kommunalreformen
- 8 Henvendelse af 15/4-05 fra medarbejderne ved Statsamtet Vejle vedrørende lovforslag L 70, Forslag til lov om regional statsforvaltning
- 9 1. udkast til betækning
- 10 Ændringsforslag, fra familie- og forbrugerministeren
- 11 2. udkast til betækning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 28**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm. om konfliktmægling på det familieretlige område, til familie- og forbrugerministeren., og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om hvormange afdelingskontorer, der findes i dag og hvormange der forventes fremover, til familie- og forbrugsministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om medarbejdere kan tage ud og tale med børnene, til familie- og forbrugsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om juridisk bistand, til familie- og forbrugsministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om hvordan det sikres, at de foreslåede ændringer bliver til gavn for børnene, til familie- og forbrugsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om faguddannet personale til mægling, til familie- og forbrugsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om efteruddannelse af personale, til familie- og forbrugsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om børnesagkyndige, til familie- og forbrugsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 9 Spm. om uafhængigheden hos statsforvaltningerne, til familie- og forbrugsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om obligatorisk mødevirksomhed, til familie- og forbrugermi- nisteren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om barnets retsstilling, til familie og forbrugerministeren , og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om en årligt oversigt over behandlingstiden i regionerne, til familie- of forbrugerminister, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om sikkerhed for voldsramte kvinder ved mægling, til familie- og forbrugerminister, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om henvendelse fra Statsamtet i Vejle vedrørende L 28 og L 70, til familie- forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om opgaver i filialer, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om ressourcer, til familie- og forbrugerministeren, og ministe- rens svar herpå
- 18 Spm. om møder uden for faste hoved- og afdelingskontorer, til fami- lie- og forbrugerministeren., og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om bevillinger til møder uden for filialerne, til familie- og for- brugerministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om øgede bevillinger til statsforvaltninger, til familie- og for- brugerministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til familie- og forbrugerministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske af S, RV og SF.

Spørgsmål 6:

Hvordan vil ministeren sikre, at der er tilstrækkelig faguddannet personale til den obligatoriske konfliktmægling?

Svar:

Det er i dag knyttet ca. 100 konfliktmæglere til statsamterne.

I foråret 2005 gennemføres to forløb med uddannelse af nye konfliktmæglere i statsamterne. Der er tilmeldt ca. 20 deltagere til hvert forløb. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender vil også i 2006 give uddannelses tilbud til statsamterne således, at statsamterne har mulighed for at få uddannet tilstrækkeligt med mæglere, inden reformen træder i kraft. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget (afsnit 4.1), at der er afsat 1 mio. kr. til uddannelse af nye mæglere.

Herudover foregår der løbende efteruddannelse af det allerede etablerede mæglerkorps i statsamterne, og der har således netop været afholdt kursusdage for disse.

Spørgsmål 7:

Hvor mange ressourcer er afsat til den nødvendige efteruddannelse af personale i statsforvaltningerne?

Svar:

Der er afsat 1 mio. kr. til styrkelse af kompetencerne hos sagsbehandlerne i statsforvaltningerne i relation til vejledning og rådgivning af parterne, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger (afsnit 4.1.).

Spørgsmål 8:

Vil det være personale med en børnesagkyndig uddannelse, som skal lave de børnesagkyndige undersøgelser eller vil der blive anvendt jurister?

Svar:

Lovforslaget tilsigter ikke ændringer i, at det – i lighed med i dag – vil være egentlige børnesagkyndige, der forestår udarbejdelsen af de børnesagkyndige undersøgelser.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at det fortsat vil være personale med en børnesagkyndig uddannelse, der gennemfører den børnesagkyndige rådgivning i statsforvaltningerne. Børnesagkyndige deltager endvidere sammen med en jurist i konfliktmæglingen.

Spørgsmål 14:

Hvordan vil ministeren sikre voldsramte kvinders sikkerhed, når de skal møde op til obligatoriske møder i statsforvaltningen?

Svar:

Lovforslaget er ikke til hinder for, at møderne i statsforvaltningerne undtagelsesvis gennemføres med parterne hver for sig, hvis dette vil fremme løsningen af sagen. Dette kan f.eks. være hensigtsmæssigt, hvis der er tale om opløsning af et voldeligt ægteskab, hvor der er særligt behov for at sikre den voldsramte ægtefælle.

Spørgsmål 4:

Hvordan vil ministeren sikre, at de mennesker, som har brug for juridisk bistand i forbindelse med deres sag om forældremyndighed, separation eller skilsmisse kan få dette?

Svar:

Allerede i dag yder sagsbehandlerne i statsamtene parterne en omfattende juridisk vejledning under møder om forældremyndighed og under vilkårsforhandling i separations- og skilsmissesager. Under vilkårsforhandlingen rejses ofte spørgsmål, der ikke har direkte tilknytning til vilkårene, for eksempel spørgsmål om skattemæssige forhold, boligsikring og bodeling. Sagsbehandlerne henviser parterne til de relevante myndigheder, der kan besvare konkrete spørgsmål herom. Man kan ikke få offentlig retshjælp til afklaring af juridiske problemstillinger hos en forvaltningsmyndighed. Dette princip gælder også for sagsbehandlingen i statsforvaltningerne. Drejer spørgsmålene sig om deling af parternes fællesbo, vil der være mulighed for at søge om offentlig retshjælp i forbindelse med skifterettens behandling af sagen. Ved større bodelingsspørgsmål søger parterne erfaringsvis advokatbistand. Denne juridiske vejledningsforpligtelse vil også være en del af opgaverne for sagsbehandlerne i de nye statsforvaltninger.

Der kan være anledning til at fremhæve, at statsamtene allerede i dag har ekspertise i at påse, at en svagere parts behov ikke bliver tilsidesat i tilfælde, hvor der måtte bestå en ubalance mellem parterne. Dette vil blive videreført efter nyordningen.

Ud over den juridiske bistand vil parterne endvidere blive tilbudt rådgivning og mægling med henblik på, at de finder en løsning på deres problemer.

I de tilfælde, hvor det ikke lykkes for parterne at nå til enighed under statsforvaltningens behandling af deres sag om separation eller skilsmisse eller om forældremyndighed, og hvor sagen derfor indbringes for retten, vil der – som i dag – være adgang til at få beskikket advokat i overensstemmelse med de gældende regler herom.

Spørgsmål 13:

Med udgangspunkt i forventningen om, at sagsbehandlingstiden fremover reelt vil blive afkortet ved de nye statsforvaltninger, bedes ministeren oplyse, om udvalget en gang årligt kan få oversendt en afrapportering til Retsudvalget om udviklingen i sagsbehandlingstiden.

Svar:

Jeg kan bekræfte, at udvalget én gang årligt – første gang i 2008 – vil modtage en afrapportering om udviklingen i sagsbehandlingstiden i statsforvaltningerne.

Spørgsmål nr. 2:

Ministerens bedes oplyse, hvor mange afdelingskontorer/filialer, der findes i dag (gerne med en liste over hvor) og hvilke man forventer fremover?

Svar:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har over for mig oplyst følgende:

»Der er fem af de nuværende femten statsamter, der har filialbetjening eller tilsvarende udenfor hovedstædernes placering. Der drejer sig om statsamterne Vestsjælland, Storstrøm, Ringkøbing, Viborg og Nordjylland.

Statsamtet Vestsjælland har hovedsæde i Sorø, men har mulighed for med mellemrum at afholde vilkårsforhandlinger og andre familieretlige møder i Haslev.

Statsamtet Storstrøm har hovedsæde i Nykøbing Falster og et filialkontor i Næstved Kommunes administrationscenter. Kontoret har ingen fast bemanning, men medarbejderne i statsamtets civile kontor bemander det i forbindelse med familieretlige sager, hvor borgerne foretrækker at møde op der. Det drejer sig typisk om borgere, der bor i den nordlige del af amtet. Endvidere foregår tilsvarende en del af Statsamtets børnerådgivning der.

Statsamtet Viborg har hovedkontor i Viborg by. Statsamtet har to filialkontorer, hvor borgere kan deltage i vilkårsforhandlinger i separations- og skilsmisssager, møder om samværsspørgsmål og møder om indgivne ansøgninger om opholdstilladelse. Der kan også ydes børnesagkyndig rådgivning på disse kontorer. Det ene kontor er beliggende i Thisted og betjener borgere i Thisted, Hanstholm og Sydthy kommuner. Det andet kontor ligger i Nykøbing Mors og betjener borgere i Morsø, Sallingsund og Sundsøre kommuner. Møder på filialkontorerne afholdes, når der er et passende antal sager. Kontoret i Thisted har stort set været i anvendelse hver 14. dag, mens kontoret i Nykøbing Mors har været betjent med ca. 3 ugers mellemrum.

Statsamtet Ringkøbing har hovedkontor i Ringkøbing by. Der er endvidere et filialkontor i Herning. Der afholdes møder - efter forudgående tilsigelse eller aftale - i ægteskabssager, samværssager, adoptionssager, værgemålssager mv. Statsamtet betjener borgere, der er bosat i Herning, Ikast og Brande kommuner samt i et vist omfang borgere fra Trehøje og Aaskov kommuner. På grund af kontorets centrale beliggenhed afholdes der af og til møder, hvor den ene part er bosat i den vestlige del af Ringkøbing Amt, mens den anden part er bosat uden for amtet, ofte i Østjylland. Kontoret er bemanded 2 gange ugentligt, normalt mellem kl. 8 og ca. 16.

Statsamtet Nordjylland har hovedkontor i Aalborg. Statsamtet Nordjylland har endvidere fire afdelingskontorer i henholdsvis Arden, Løgstør, Frederikshavn og Hjørring. Afdelingskontorerne er bemanded med én fuldmægtig (jurist) - i Arden og Løgstør gennemsnitligt 1 dag om ugen, kontoret i Frederikshavn 1-2 dage om ugen og kontoret i Hjørring 2 dage om ugen. På afdelingskontorerne afholdes der efter nærmere aftale med borgere møde i vilkårsforhandlinger, samværssager og forældremyndighedssager.

Indenrigs- og sundhedsministerens forslag til lov om regional statsforvaltning, L 70, indebærer, at der d. 1. januar 2007 oprettes fem nye statsforvaltninger, som afløser statsamterne. De fem regionale statsforvaltninger omfatter følgende:

Statsforvaltningen Nordjylland med hovedsæde i Ålborg
Statsforvaltningen Midtjylland med hovedsæde i Ringkøbing og afdelingskontor i Århus
Region Syddanmark med hovedsæde i Åbenrå og afdelingskontorer i Odense og Ribe
Statsforvaltningen Hovedstaden med hovedsæde i Storkøbenhavn og afdelingskontor på Bornholm.

Lovforslagets forudsætninger om placeringen af statsforvaltningerne er baseret på strukturreformens udmøntningsplan fra september 2004. Udmøntningsplanen er fastsat på baggrund af samlet afvejning, hvori indgår de nødvendige hensyn til en faglig og økonomisk bæredygtig opgavevaretagelse, herunder hensyn til retssikkerhed og borgerbetjening.

Hovedkontorerne varetager statsforvaltningernes ledelse, administration og faglige opgaver. Dog deles de faglige opgaver mellem hovedkontoret og afdelingskontoret, som er fast bemandede enheder, ved opgaver, hvor den personlige kontakt mellem borgeren og statsforvaltningen har betydning for statsforvaltningens sagsbehandling og service over for borgeren, så hovedkontoret og afdelingskontoret betjener hver sin afgrænsede del af statsforvaltningens område. Den personlige kontakt mellem borgeren og statsforvaltningen har bl.a. betydning for inden for familieretten.

Herudover kan statsforvaltningerne på samme måde som statsamtene oprette udefunktioner eller ikke-fastbemandede filialer, hvis særlige hensyn til borgerbetjeningen gør det hensigtsmæssigt.«

Jeg kan tilføje, at indenrigs- og sundhedsministerens planer for hvilke borgernære opgaver, der kan indgå i de kommende afdelingskontorers opgaveportefølje, indebærer, at de kommende statsforvaltningers afdelingskontorer forventes at omfatte borgernære opgaver, herunder især de familieretlige opgaver. Det har indenrigs- og sundhedsministeren oplyst i svar til Kommunaludvalget på spørgsmål til L 70 om regional statsforvaltning. Det kan i øvrigt oplyses, at afdelingskontorerne og eventuelle filialkontorer – på vegne af direktøren i statsforvaltningen – vil kunne træffe konkrete afgørelser i forhold til borgeren.

Jeg lægger vægt på, at der også fremover kan ske en fleksibel betjening af borgerne på det familieretlige område. Jeg er derfor også indstillet på i resultatkontrakten med de kommende statsforvaltninger at stille krav om, at disses brug af filialbetjening og udefunktioner tilgodeser borgernes behov på det familieretlige område.

Spørgsmål nr. 3:

Ministeren bedes oplyse, hvor mange ressourcer der forventes afsat til, at medarbejderne kan tage ud og have samtaler med borgerne, især børn, andre steder end kontoret.

Svar:

I dag er udgangspunktet, at møder med parterne, herunder deres børn, i familieretlige sager holdes på statsamtets kontor eller på et eventuelt lokalt filialkontor.

I fremtiden afløses de nuværende 15 statsamter af 5 nye statsforvaltninger med afdelingskontorer. Statsforvaltningernes placering er beskrevet i besvarelsen af spørgsmål 2 til L 28.

I de tilfælde, hvor der som følge af kommunalreformens gennemførelse er forholdsvis stor afstand for en borger til et af statsforvaltningens kontorer, vil sagsbehandlingen kunne tilrettelægges fleksibelt. Det gælder navnlig, når børn skal deltage. F.eks. vil et barn kunne indkaldes til en samtale med en børnesagkyndig, der har sin praksis i nærheden af barnets bopæl.

Der er ikke afsat bestemte ressourcer til den del af statsforvaltningernes mødevirksomhed, der kommer til at foregå uden for de faste hoved- og afdelingskontorer. Udgifterne hertil vil som i dag blive afholdt inden for statsforvaltningernes bevilling. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, hvoraf det fremgår, at der er afsat øgede midler til sagsbehandlingen i statsforvaltningerne.

Spørgsmål nr. 12:

Ministeren bedes redegøre for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget set i lyset af høringsvarene fra Advokatrådet, Den Danske Dommerforening og Foreningen af Familieretsadvokater, især med henblik på høringssvarenes påstand om, at de sager som efter lovforslagets vedtagelse vil blive indbragt for domstolene vil være »tungere« end en gennemsnitlig familieretlig domstolssag i dag.

Svar:

Den Danske Dommerforening bemærker i sit høringssvar bl.a., at den forventede nedgang i antallet af forældremyndigheds- og ægteskabssager for domstolene ikke kan antages at slå fuldt igennem i form af mindsket ressourceanvendelse, da domstolssagerne må forventes gennemsnitligt at blive mere komplicerede og ressourcekrævende.

Advokatrådet gav i sit høringssvar udtryk for samme holdning. Rådet stillede endvidere spørgsmålstegn ved det forventede fald på ikke under 27 mio. kr. årligt på fri proces kontoen. Det samme gjorde Foreningen af Familieretsadvokater.

Som anført i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (afsnit 4.1), forventes gennemførelsen af lovforslaget at medføre, at domstolene umiddelbart vil blive fritaget for ca. 6.000 ægteskabssager årligt, som fremover skal begynde i statsforvaltningerne. Et antal af disse sager vil dog efterfølgende blive indbragt for domstolene af statsforvaltningerne, fordi det ikke er lykkedes for parterne at blive enige. Et skøn over, hvor mange sager dette vil dreje sig om, er forbundet med nogen usikkerhed. Ved vurderingen af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget er det lagt til grund, at omkring halvdelen af sagerne vil blive afsluttet i statsforvaltningerne.

En del af de sager, som indbringes for retten, må forventes at være relativt komplicerede. Til gengæld vil sagerne ofte være oplyst gennem indhentelse af børnesagkyndige erklæringer m.v., når retten modtager dem fra statsforvaltningen. En række sager, som indbringes for retten, vil dog også være ukomplicerede, fordi indbringelsen for retten alene skyldes en parts udeblivelse. Ved vurderingen af de økonomiske konsekvenser af de sager, der indbringes for retten, er der taget højde herfor.

Det kan i øvrigt oplyses, at udgifterne til fri proces i ægteskabssager ifølge oplysninger fra Domstolsstyrelsen i 2003 samlet var ca. 74 mio. kr. En anslået besparelse på ikke under 27 mio. kr. som følge af den ændrede opgavefordeling forekommer derfor ikke urealistisk.

Spørgsmål nr. 18:

I fortsættelse af spørgsmål 12 ønskes der dokumentation for, at der vil blive afsat midler til at kunne lægge møder uden for de faste hoved- og afdelingskontorer. Vil ministeren afsætte midler til disse møder uden for hoved- og afdelingskontorerne, såfremt det viser sig, at det ikke er muligt at finde økonomien dertil i Statsforvaltningerne, med deraf til følge, at der ikke i nødvendigt omfang vil blive afholdt disse møder.

Svar:

Som nævnt i min besvarelse af spørgsmål 2 lægger jeg vægt på, at der også fremover kan ske en fleksibel betjening af borgerne på det familieretlige område. Jeg er derfor også indstillet på i resultatkontrakten med de kommende statsforvaltninger at stille krav om, at disses brug af filialbetjening og udefunktioner tilgodeser borgernes behov på det familieretlige område.

Opmærksomheden henledes på, at det er Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som har den generelle økonomiske bevilling i forhold til de nuværende statsamter og de kommende statsforvaltninger. Det er der ikke ændret ved i dette lovforslag.

Spørgsmål nr. 19:

Ad svaret på spørgsmål 17.

Ministeren bedes oplyse, evt. efter at have indhentet et svar fra indenrigs- og sundhedsministeren, om svaret betyder, at der i de øgede midler er afsat penge til et øget antal møder uden for statsforvaltningerne/filialerne.

Svar:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har over for mig oplyst følgende:

»L 28 om udmøntning af kommunalreformen på det familieretlige område indebærer, at statsforvaltningerne tilføres økonomiske midler til behandling af et øget antal ægteskabsager, idet sager om opløsning af ægteskab og forældremyndighedstvister skal starte i statsforvaltningerne. Desuden tilføres statsforvaltningerne desuden midler til en styrkelse af rådgivnings- og mæglingsindsatsen i statsforvaltningerne. Lovforslagets beskrivelse af de økonomiske og administrative konsekvenser indeholder regeringens vurdering af konsekvenserne for statsforvaltningernes virksomhed.

Statsforvaltningernes udmøntning af reformen på det familieretlige område vil ske med udgangspunkt i de forudsætninger, der er anført i lovforslagets beskrivelse af de økonomiske konsekvenser og i de styringsprincipper, som følges på statsamtsområdet.

Det indebærer, at de enkelte statsforvaltninger har ansvaret for inden for givne økonomiske rammer at tilrettelægge driften, således at statsforvaltningen opfylder lovgivningens krav til opgavevaretagelsen, herunder udmøntning af intentionerne i L 28, og i den forbindelse også sikrer en tilfredsstillende borgerbetjening, herunder betjening fra ikke-fastbemandede filialer eller mødesteder. Der vil således ikke blive afsat bestemte beløb i statsforvaltningernes økonomiske rammer til særlige formål, f. eks. borgermøder i filialer eller lignende. Særlige krav fra de hvervgivende myndigheder til statsforvaltningernes virksomhed, f. eks. til borgerbetjeningen, vil kunne tilgodeses gennem de mål og resultatkrav, som indgår i de kommende resultatkontrakter for statsforvaltningerne.«

Jeg kan i det hele tilslutte mig Indenrigs- og Sundhedsministeriets bemærkninger, idet jeg endvidere henviser til besvarelsen på spørgsmål nr. 2 og nr. 18 til L 28.

Spørgsmål nr. 20:

Ad svaret på spørgsmål 18.

Kan ministeren oplyse, om regeringen vil være parat til at øge bevillingerne til statsforvaltningerne, såfremt der ikke viser sig at være penge nok til de nødvendige udefunktioner.

Svar:

I afsnit 4.1 i de almindelige bemærkninger til L 28 er der redegjort for lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige. Som det fremgår heraf, er der afsat øgede midler til sagsbehandlingen m.v. i statsforvaltningerne.

Det er fortsat min opfattelse, at de skøn, der har dannet grundlag for vurderingen af lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser, er realistiske.